

درس هفتم
جهان در عصر خلافت عباسی

۱- نخستین خلیفه عباسی که بود؟

۲- عباسیان برای توجیه حقانیت و مشروعیت خلافت خویش، بر چه چیزی، تأکید می‌کردند؟

۳- چه کسی در ابتدای خلافتش مدعی شد که جانشینی پیامبر، حق خاندان او بوده، ولی امویان آن را به زور غصب کردند و اکنون حق به حق‌دار رسیده است؟

۴- متن زیر را بخوانید و مشخص کنید منظر چه کسی است؟

۵- پس از سَفّاح (ح ۱۳۲ - ۱۳۶ ق)، چه کسی به خلافت رسید؟

۶- چه کسی نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت؟

۷- اقدامات منصور عباسی را شرح دهید؟

۸- نتایج کلی خلافت منصور عباسی را بیان نمایید؟

۹- دوره‌های خلافت عباسیان را ذکر کنید؟

۱۰- ویژگی‌های این دوره دوره نیرومندی و شکوفایی (۱۳۲ - ۲۳۲ ق) خلافت عباسی را بیان نمایید؟

۱۱- کدام ایرانیان در خلافت عباسی صاحب نفوذ و قدرت شدند؟

۱۲- پنجمین خلیفه عباسی که بود؟

۱۳- کدام یک خاندان ایرانی در خلافت هارون نفوذ زیادی داشتند؟ و سرانجام آن‌ها چه شد؟

۱۴- چه کسانی نقش تعیین کننده ای در تحولات خلافت در زمان مأمون (ح ۱۹۸ - ۲۱۸ ق) داشتند؟

۱۵- مأمون چگونه خلافت را به دست گرفت؟

۱۶- مهم ترین اقدامات مأمون پس از رسیدن به خلافت را بنویسید؟

۱۷- چرا بزرگان عرب در صدد برآمدند که مأمون را خلع و فرد دیگری از خاندان عباسی را به خلافت بنشانند؟

۱۸- ضعف عباسیان با چه حادثه‌ای آغاز شد؟

۱۹- چه حوادثی موجب تجزیه قلمرو و کاهش قدرت و اختیارات سیاسی و نظامی خلفای عباسی شد؟

۲۰- امیران و سلاطین چه سلسله‌هایی بر خلافت عباسی تسلط یافتند؟

۲۱- پیشینه تأسیس دیوان در دوران اسلامی به چه زمانی بازمیگردد؟

۲۲- عمر به پیشنهاد هرمزان، چه دیوانی را در مدینه تشکیل داد؟

۲۳- برگرداندن خط و زبان دیوان از فارسی به عربی به دستور کدام خلیفه صورت گرفت؟

۲۴- نظام اداری عباسیان را توضیح دهید؟

۲۵- زمینه‌ها و علل شکوفایی علمی و فکری تمدن اسلامی در قرن‌های چهارم و پنجم هجری را توضیح دهید؟

۲۶- چه عواملی، گسترش علوم را در قرن اول هجری کند و دشوار کرده بود؟

۲۷- اوج فعالیت‌های فکری و علمی مسلمانان در زمان عباسیان در زمان کدام خلفا بود؟

۲۸- مورخان، نقش کدام خاندان‌ها را در گسترش نهضت علمی و فکری دوران هارون و مأمون بسیار مؤثر و مهم می‌شمارند؟

۲۹- در دوره‌ی عباسیان اندیشمندان و دانشمندان در کجا گرد هم می‌آمدند؟

۳۰- منظور از نهضت ترجمه چیست؟

۳۱- نتایج نهضت ترجمه را بنویسید؟

۳۲- مشهورترین مترجمانی که در بیت‌الحکمه فعالیت داشتند را ذکر کنید؟

۳۳- کدام خلیفه عباسی علاقه فراوانی به مباحث و مناظره های علمی از خود نشان می داد؟

۳۴- اقدامات در زمینه فکری و علمی در دوره عباسیان چه نتایجی داشت؟

۳۵- امام کاظم علیه السلام چرا و به دستور چه کسانی به زندان افتاد و به شهادت رسید؟

۳۶- دوره زندگانی امام هشتم شیعیان (۱۴۸ - ۲۰۳ ق)، همزمان با دوران خلافت چه کسانی بود؟

۳۷- چرا مأمون امام رضا(ع) را از مدینه به مرو منتقل کرد؟

۳۸- مأمون به تشویق چه کسی امام رضا(ع) را از مدینه به مرو منتقل کرد؟

۳۹- فعالیت امامان شیعه پس از امام رضا علیه السلام بر چه اساسی استوار بود؟

۴۰- امامان شیعه پس از امام رضا علیه السلام ناگزیر به اقامت در کجا شدند؟

۴۲- انشعابات فاطمیان را بنویسید؟

۴۳- چگونگی تأسیس خلافت فاطمیان را توضیح دهید؟

۴۴- اوج قدرت خلافت فاطمیان در زمان چه کسی بود؟

۴۵- در زمان مُسْتَنْصِرِ خلیفه فاطمی چه کسی قیام کرد و نتیجه چه شد؟

۴۶- حکومت فاطمیان در زمان کدام خلیفه، اقتصادی پررونق و کشاورزی، تجارت و صنعت پیشرفته‌ای داشت؟

۴۷- چگونگی ضعف و انقراض فاطمیان را توضیح دهید؟

۴۸- روابط فاطمیان و عباسیان را شرح دهید؟

۴۹- سیاست مذهبی فاطمیان را بیان نمایید.

۵۰- فعالیت‌های علمی و فرهنگی فاطمیان را شرح دهید؟

۵۱- هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ چه بود؟

۵۲- چه عاملی در دوره فاطمین به توسعه هنرهای تزئینی و معماری کمک کرد؟

۵۳- باشکوه‌ترین شهری که فاطمیان بنا کردند را نام برده و ویژگی‌های آن را بنویسید.

۵۴- در دوره‌ی فاطمیان چه هنرهایی رایج بود؟